

การสำรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สายสามัญในจังหวัดพระนคร

(A Survey of Teaching Thai Grammar in Bangkok
Secondary Schools at the Lower Levels)

โดย

นางสาวประภาศรี สุกบรรทัด ค.บ.

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาคำระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกมัธยมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๔

001548

I 1635770X

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุดมคติไพบูลย์บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ .. อรุณทิพย์ อรุณทิพย์ ประธานกรรมการ
..... นิตยา นิตยา .. กรรมการ
..... อรุณทิพย์ .. กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย อาจารย์สุจริต เพ็ชรขอม

วันที่ ๒๕ เดือน .. ๒๕๖๘ .. พ.ศ. ... ๒๕๖๘

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนมุ่งที่จะสำรวจปัญหาการเรียนการสอน วิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ปีการศึกษา ๒๕๐๗ มีวิธี ดำเนินการคือ ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และ โรงเรียนสาธิต รวม ๓๒ แห่ง จำนวนประชากรครู ๑๒๕ คน นักเรียน ๔๕๐ คน แลวนำคำตอบของครูและนักเรียนดังกล่าวมาคิดเป็นจำนวนร้อยละ และหาค่า ไค-สแควร์ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นของครูและนักเรียนกับประเภทของโรงเรียน ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ครูที่สอนวิชาหลักภาษาไทยมีอายุเฉลี่ยประมาณ ๔๐ ปี และครูส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี ครูส่วนมากชอบสอนวิชาวรรณคดีไทยมากกว่าวิชาหลักภาษาไทย การสอนครูส่วนมากอธิบายแล้วให้นักเรียนจด ใช้อุปกรณ์ การสอนบางชั่วโมง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและวัดผลสม่ำเสมอ ครูเห็นว่าปัญหา การสอนส่วนมากเนื่องมาจากขาดอุปกรณ์ ไม่รู้จักวิธีการสอนที่ดี ไม่ได้รับความ ยกย่องจากผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนครูและนักเรียนเท่าที่ควร ไม่ได้รับความ สนับสนุนช่วยเหลือในการสอนวิชาหลักภาษาไทยจากผู้บริหารโรงเรียนเพียงพอ แบบเรียนที่ใช้ก็มีจำนวนน้อย ครูส่วนมากเห็นว่าหลักสูตรและประมวลการสอนที่ใช้ นั้นเหมาะสมดีแล้ว ครูโรงเรียนสาธิตประสบปัญหาในด้านวิธีสอน และการใช้อุปกรณ์ น้อยกว่าครูโรงเรียนอื่น ในค่านักเรียน นักเรียนส่วนมากเห็นว่าการเรียนวิชา หลักภาษาไทยนั้นน่าเบื่อหน่าย เพราะครูสอนไม่ดี เนื้อหาวิชาซ้ำ ๆ กันในแต่ละปี คณะแน่นอน และไม่เห็นประโยชน์ในการเรียน ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ผู้เขียนเห็นว่าต้องอาศัย ความร่วมมือหลายฝ่ายประกอบกัน กล่าวคือ ครูผู้สอนวิชาที่จะต้องปรับปรุงการสอน ของตนเองให้ดีขึ้นและควรจะได้รับความช่วยเหลือ ความสะดวกและการสนับสนุน จากผู้บริหารโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันฝึกหัดครู.

Thesis Title : " A Survey of Teaching Thai Grammar in Bangkok
Secondary Schools at the Lower Levels."

Name : Miss Praphasri Sudbanthad

Department : Secondary Education

Date : 29th March, 1965.

ABSTRACT

The purpose of the study was to survey the problems of teaching Thai grammar in Bangkok secondary schools at the lower level in the " general stream " Curriculum. Questionnaires were sent to 129 teachers and 450 pupils in government schools, private schools, and demonstration schools in Bangkok. The returned Questionnaires were tabulated and analyzed by percentage. Chi-square test were used to find the relationship between the opinions of the teachers and pupils and between the types of schools studied.

The major findings were :-

1. The teaching method generally used was teacher explanation of the text content. The significant parts not included in the texts were dictated by the teachers. The pupils were given exercises and evaluations were made from time to time.

2. The problems encountered by teachers were the lack of teaching aids and knowledge of the appropriate methods of teaching.

3. Most teachers of Thai felt they were not given proper recognition as teachers in relation to the teachers of other subjects .

4. Textbooks on Thai Grammar are rare .

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การสำรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทย
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง
จาก อาจารย์ขุนวิจิตรมาตรา อาจารย์ ดร.จรรยาทัศน์ พุกกะมานและ
อาจารย์สุจริต เพ็ชรชอบ ในการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขสิ่งบกพร่อง
ต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดตลอดมา ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้
นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากอาจารย์อีก
หลายท่านคือ อาจารย์ประณีต เจาทเกษริน อาจารย์ประคอง วรรณสูตร
และอาจารย์พีไล ฉายาภูด ให้ความช่วยเหลือทางด้านการวิจัยและการ
ออกแบบสอบถาม อาจารย์ประเสริฐ วิทยารัตน์ และอาจารย์บำรุงสุข
สีหอำไพ ให้ความช่วยเหลือและความสะดวกในการค้นคว้าหาวิทยานิพนธ์
ที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ค
รายการตารางประกอบ	จ
รายการกราฟประกอบ	ญ
บทที่	

๑. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๓
ความจำกัดของวิทยานิพนธ์	๓
วิธีดำเนินการ	๓
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะบางคำ	๑๐
คุณค่าของวิทยานิพนธ์	๑๑
สรุปประจำบท	๑๒

๒. รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๓
--------------------------------------	----

บทที่	หน้า
๓. การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลครู	๒๕
๔. การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน	๑๑๑
๕. สิ่งที่ค้นพบ อภิปรายผล สรุปสิ่งที่ค้นพบ	๑๔๑
และขอเสนอแนะ	
ผนวก	๑๖๓
บรรณานุกรม	๑๗๕

รายการตารางประกอบ

ก. รายการตารางข้อมูลครู
ตารางที่

หน้า

๑.	วุฒิของครูหลักภาษาไทย	๓๗
๒.	เพศ อายุของครู	๓๘
๓.	อายุเฉลี่ยของครู	๓๙
๔.	จำนวนปีที่ครูทำการสอน	๔๐
๕.	จำนวนครูที่สอนหลักภาษาไทยระดับชั้นต่าง ๆ	๔๒
๖.	วิชาที่ครูสอนทั้งหมด	๔๔
๗.	จำนวนชั่วโมงสอนทุกวิชาต่อสัปดาห์	๔๖
๘.	X^1 จำนวนชั่วโมงสอนทุกวิชาต่อสัปดาห์	๔๗
๙.	จำนวนชั่วโมงสอนภาษาไทยต่อสัปดาห์	๔๘
๑๐.	จำนวนชั่วโมงสอนหลักภาษาไทยต่อสัปดาห์	๕๐
๑๑.	ทัศนคติของครูต่อภาษาไทย	๕๒
๑๒.	ทัศนคติของครูที่มีต่อการสอนวิชาหลักภาษาไทย	๕๔
๑๓.	X^3 ทัศนคติของครูต่อการสอนหลักภาษาไทย	๕๕
๑๔.	X^2 ทัศนคติของครูหญิงครูชายต่อการสอน	๕๖

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๑๕. เหตุผลที่ครูชอบสอน	๕๗
๑๖. เหตุผลที่ครูไม่ชอบสอน	๕๘
๑๗. วิชาที่ครูชอบสอนมากที่สุด	๖๑
๑๘. วิชาที่ครูจะเลือกสอน	๖๒
๑๙. การเตรียมการสอนของครู	๖๔
๒๐. วิธีสอนหลักภาษาไทย	๖๕
๒๑. วิธีสอนหลักภาษาไทยในระดับชั้นเรียนเดียวกัน	๖๖
๒๒. เหตุผลที่ครูสอนเหมือนกันทุกห้อง	๖๗
๒๓. เหตุผลที่ครูสอนต่างกันแต่ละห้อง	๖๘
๒๔. วิธีสอนหลักภาษาไทย	๗๐
๒๕. กิจกรรมชั้นสอน	๗๑
๒๖. χ^2 กิจกรรมชั้นสอน	๗๒
๒๗. การสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น	๗๓
๒๘. กิจกรรมชั้นสอนที่ครูจัด	๗๔
๒๙. ผลที่ผลเสียในการจัดกิจกรรม	๗๖
๓๐. การยกตัวอย่างประกอบการสอน	๗๘

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๓๑. การใช้อุปกรณ์การสอน	๓๕
๓๒. χ^2 การใช้อุปกรณ์การสอน	๔๐.
๓๓. ชนิดของอุปกรณ์การสอน	๔๑
๓๔. ประโยชน์ของอุปกรณ์	๔๒
๓๕. ผลที่ผลเสียของอุปกรณ์การสอน	๔๓
๓๖. χ^2 การทำแบบฝึกหัดของนักเรียน	๔๔
๓๗. การทำแบบฝึกหัด	๔๕
๓๘. วิธีการวัดผลท้ายชั่วโมง	๔๖
๓๙. การวัดผลท้ายชั่วโมง	๔๗
๔๐. วิธีการวัดผลปลายปี	๔๘
๔๑. ชนิดของข้อสอบ	๕๐
๔๒. χ^2 ความสนใจของนักเรียน	๕๑
๔๓. ความสนใจเรียนของนักเรียน	๕๒
๔๔. χ^2 ความเข้าใจของนักเรียน	๕๓
๔๕. ความเข้าใจของนักเรียน	๕๔
๔๖. χ^2 พื้นความรู้ของนักเรียน	๕๕

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔๗. พื้นความรู้ของนักเรียน	๘๖
๔๘. ความสนใจหลักสูตรของครู	๘๗
๔๙. ความสนใจในประมวลการสอนของครู	๘๘
๕๐. ความเห็นเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน	๘๘
๕๑. ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร	๑๐๐
๕๒. การใช้ประมวลการสอนของครู	๑๐๒
๕๓. ความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือแบบเรียน	๑๐๓
๕๔. การจัดกิจกรรมร่วมหลักสูตร	๑๐๔
๕๕. ปัญหาการสอน	๑๐๖
๕๖. ปัญหาการใช้อุปกรณ์	๑๐๗
๕๗. ข้อเสนอแนะของครู	๑๐๘

ข. รายการตารางข้อมูลนักเรียน

ตารางที่	หน้า
๑. ทศนคติของนักเรียนต่อวิชาหลักภาษาไทย	๑๑๑
๒. ทศนคติของนักเรียนต่อหลักภาษาไทย	๑๑๒
๓. เหตุผลที่นักเรียนชอบวิชาหลักภาษาไทย	๑๑๓
๔. เหตุผลที่นักเรียนไม่ชอบวิชาหลักภาษาไทย	๑๑๔
๕. วิชาที่นักเรียนชอบที่สุด	๑๑๕

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๕. วิชาที่นักเรียนชอบที่สุด	๑๑๕
๖. ทักษะคิของนักเรียนต่อครูหลักภาษาไทย	๑๑๗
๗. การเรียนวิชาหลักภาษาไทย	๑๑๘
๘. X ^๒ การใช้อุปกรณ์การสอนของครู	๑๒๐
๙. การใช้อุปกรณ์การสอนของครู	๑๒๑
๑๐. ชนิดของอุปกรณ์การสอนที่ครูใช้	๑๒๒
๑๑. ความเห็นของนักเรียนต่ออุปกรณ์ที่ครูใช้	๑๒๓
๑๒. ขนาดของอุปกรณ์	๑๒๕
๑๓. การวัดผล	๑๒๖
๑๔. การวัดผลที่นักเรียนชอบที่สุด	๑๒๗
๑๕. การทำแบบฝึกหัด	๑๒๘
๑๖. คะแนนหลักภาษาไทยของนักเรียน	๑๓๐
๑๗. ความสนใจของนักเรียน	๑๓๑
๑๘. กิจกรรมร่วมหลักสูตร	๑๓๒
๑๙. ความสนใจค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	๑๓๔
๒๐. พื้นความรู้หลักภาษาไทยของนักเรียน	๑๓๕

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๑.	ความสัมพันธ์ของหลักภาษาไทยกับวิชาอื่น	๑๓๖
๒๒.	ความเอาใจใส่ของครูวิชาอื่น	๑๓๗.
๒๓.	การใช้ภาษาของสื่อมวลชนตามความเห็นของนักเรียน	๑๓๘
๒๔.	ข้อเสนอแนะของนักเรียน	๑๓๙

รายการกราฟประกอบ

กราฟที่		หน้า
๑.	กราฟเปรียบเทียบวชิศร	๓๖